

Mehmed Mujezinović

NEKOLIKO RUKOPISA

PREPISANIH U GAZI HUSREV-BEGOVOJ MEDRESI U SARAJEVU

U vrijeme dok se knjiga umnožavala i širila prepisivanjem, u islamskom svijetu, značajni centri prepisivačke djelatnosti bijahu i medrese. Pojedini osnivači medresa izdvajali su i posebna sredstva za nabavku knjiga koje će se koristiti u tim školama, a ujedno će se iz njih vršiti prepisivanje. Tako se, na primjer, u Gazi Husrev-begovoj vakufnami od 8. januara 1537. godine, o podizanju njegove poznate Kuršumlije medrese u Sarajevu, između ostalog, izričito kaže i slijedeće:

“... Što preteče od troškova za gradnju medrese, neka se za to kupi vrijednih knjiga, koje će se upotrebljavati u spomenutoj medresi, da se njima koristi, ko ih bude čitao i da iz njih prepisuju oni, koji se bave naukom”.

Na pojedinim rukopisima nailazimo i na bilješke prepisivača da su dotična djela prepisana u medresama. Tako ima podataka da su knjige prepisivane u slijedećim sarajevskim medresama: Gazi Husrev-begovoj, Firuz-begovoj, Kemal-begovoj i Atmejdand medresi, zatim u Husrev-begovu hanikahu kao i hanikahu u Bistriku. Nadalje, ima sačuvanih rukopisa, prepisanih u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru, Počiteljskoj medresi, Elči-Ibrahim-pašinoj medresi u Travniku i dr.

Prepisivači knjiga skoro redovno bilježe i datume kada su knjigu prepisali. Među rukopisima koje ovdje obrađujemo najstariji rukopis je iz 1617. godine. Karakteristično je da su skoro sve bilješke prepisivača stilizirane na arapskom jeziku. Neke od njih su sasvim kratke, sadržavajući samo ime prepisivača i datum prepisa, dok ima bilježaka sa dužim tekstovima, a ovi tekstovi nam opet pokazuju da su učenici ove medrese još u toku svog naukovanja bili sposobni da pišu, a prema tome eventualno i da govore arapskim jezikom. Izvjesni prepisivači označili su i mjesto odakle su došli u Gazi Husrev-begovu medresu, odnosno odakle su rodnom. Tako se u naznačenim bilješkama spominju mjesta: Kostajnica, Konjic, Fojnica, Trebinje, Foča, Ljubinje, Uskopje, Taslidža (Plevlja), Onogošt (Nikšić) i Sarajevo. Dakle, u Gazi Husrev-begovu medresu dolazili su učenici iz raznih mjesta Bosne i Hercegovine. Kako su, opet u

mnogim od spomenutih mjesta postojale i mjesne medrese, to pretpostavljamo da su ovi učenici prethodno pohađali medrese u svojim mjestima, a poslije nastavljali naukovanje u Husrev-begovoj medresi kao medresi višeg ranga. Ovi podaci o mjestu rođenja pojedinih učenika ukazuju na to da su to domaći, naši ljudi iz raznih krajeva Bosne i Hercegovine. Prema tomu rukopisi nastali na našem području imaju za nas višestruki značaj.

Slijedećih dvadeset rukopisa, prepisanih u Gazi Husrev-begovoj medresi, a koje ovde prezentiramo, pokazuju nam da su knjige prepisivali kako učenici tako i pojedini muderisi. Nadalje, vidimo da se djela, prepisivana u medresama, uglavnom odnose na knjige koje su služile kao udžbenici i priručnici. Među nabrojanim rukopisima nailazimo na djela iz slijedećih disciplina: šeriatskog prava, islamske tradicije, gramatike, sintakse i stilistike arapskog jezika, islamske moralke, logike i tesavufa.

Spomenute rukopise, prepisane u Gazi Husrev-begovoj medresi, donosimo kronološki, to jest po datumu njihova nastanka, jer između tih dvadeset manuskripata njih sedamnaest imaju datume kada su prepisani. Dva nedatirana rukopisa dali smo na kraju. Evo tih rukopisa:

1.

– Djelo EŠ-ŠĀFIJE, s područja sintakse arapskog jezika, od Ebu Amr Osman ibn Omera, poznatog pod imenom Ibn Hādžib (umr. 646/1248.g.).

Ovaj manuskript ima 66 lista, veličine 14 x 20 cm. Prvih nekoliko strana obrubljene su crvenom linijom, a i naslovi poglavlja ispisani crvenom tintom. Povez kartonski s kožnim hrptom. Pismo obični nesh.

Iza teksta rukopisa nalazi se slijedeća bilješka prepisivača na arapskom jeziku:

“Prepisivanje ovog djela dovršeno je u medresi Husrev-begovoj, neka je na njegov obilna Božja milost! Prepisao slabašni rob Božji, kojemu je potrebna Njegova milost, Musli, sin Memije, neka im Alah oprost i grijehe i pokrije nedostatke, kao i onima koji budu čitali ovu knjigu i prepisivača budu obradovali učenjem Fatihe. Godine hiljadu dvadeset i šeste” (1617).

Na prvom praznom listu je zabilježena o uvakufljenju rukopisa od strane Hadži Abdul-Kadir-efendije, za Đumišića medresu, godine 1206. (1791). Rukopis se danas nalazi u Husrev-begovoj biblioteci (inv. broj 2377).

2.

– Komentar djela VIKĀJE (Vikājetur-rivāje fi mesājilil-hidāje, od autora Mahmuda ibn Sadruš-šeria), a odnosi se na šeriatsko pravo.

Rukopis ima 227 lista, formata 14 x 20 cm, pisan dosta sitnim neshom, povez kožni. Prepisao Mustafa, sin Muhameda, 1026. (1617) godine.

Interesantno je napomenuti da je ovaj rukopis uvakufio Hāfiz Hasan-efendija, poznat u Sarajevu kao Sari Hafiz (žuti Hafiz), a o kojem Bašeskija u svom Ljetopisu iznosi nekoliko zanimljivih podataka (Vid. Ljetopis u prijevodu M. Mujezinovića, Sarajevo 1968. str. 226-227). Na rukopisu se nalazi i otisak Sari Hafizova pečata u

واما كتبوا الذي بانها لقولهم ليدك وكل بيت
 على الوجهين لا شمالة واما الحروف فلم يكتب منها
 بالياء غير يلى والى وسلى وغيره
 وقد ليكن هذا آخر الكتاب

قد وضع الواح من كتبه هذا الكتاب في مقام من
 خسرو بن رحمة الله عليه ربه وهدته في العبد الضيف المعسر
 الى الله اللطيف مصلر محمد بن محمد بن ذنوبها وسر عونها
 ولم يطره الدر فرج الهب بشرف قراءة الفاتحة
 واحسنها اليه سنة ثمان وعشرون الف م

Posljednja stranica prepisa djela "EŠ-ŠAFIJE" sa zabilješkom prepisivača Musli, sina Memije, da je njegovo prepisivanje dovršio 1617. godine u Gazi Husrev-begovoj medresi.

kojem piše: "Rabbi igfir Ī ve limen semmani hasenen, sene 1182". (1768). Rukopis u GHb biblioteci pod inv. br. 2381.

3.

— Poznato djelo s područja gramatike arapskog jezika pod naslovom EL-EMSILETUL-MUHTELIFE.

Ovaj primjerak prepisao je softa Husrev-begove medrese Musli, sin Alije, iz Kostajnice (Kostačevi) 1043. (1633) godine. Rukopis se danas čuva u Dvorskoj biblioteci u Beču. Vid. Dr Gustav Flügel, Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der kaiserlich-königlichen Hofbibliothek zu Wien, sv. I, str. 182 i F. Spaho, Gazi Husrev-begova knjižnica, Spomenica Gazi Husrev-begove četiristo-godišnjice, Sarajevo 1932., str. 74.

4.

— Poznato šeriatsko-pravno djelo MULTEKAL-EBHUR od autora Ibrahima Halebije (umr. 956/1549).

Rukopis je prepisao Jusuf Vidadi i dovršio ga početkom mjeseca rebiul-evela 1069/1658. godine.

Na listu 1. nalazi se bilješka iz koje se vidi da je knjiga bila u vlasništvu nekog Salih Nurije, kadijskog naiba u Konjicu. Rukopis u GHb biblioteci, inv. br. 2838.

5.

— Djelo EJJUHEL-VELED, moralno didaktičnog sadržaja od poznatog učenjaka Ebu-Hamid-Muhamed Gazalije (umr. 505/1111).

Rukopis dovršen u Husrev-begovu hanikahu u Sarajevu 1136. (1723) godine. Vid. Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke, sv. I, str. 401, rkp. br. 610/2 (R-3338).

6.

— EL EŠBĀHU VEN-NEZĀIR FIL FURŪ' od Dželaludin Abdurahmana ibn Ebu Bekr Sujutije (umr. 911/1505).

Ovaj primjerak je prepisao Muhamed, sin Ahmedov, poznat pod imenom Kādī-garīb, koji je stanovao u Gazi Husrev-begovoj medresi. Prepisivanje dovršeno 27. ramazana 1137. (10. juni 1725) g. GHb biblioteka, inv. br. 32.

7.

— Djelo pod naslovom DŽEZZABUL-KULUB ILA TARIKIL-MAHBUB, etičko-tesavufskog sadržaja, od Šejha Abdulhak Dihlevi, umro 1051. (1641).

Rukopis prepisan rukom Osmana el-Fočevi (iz Foče) i dovršen mjeseca redžeba 1141. (između 31.I i 1.III 1729) godine. Vid. Katalog GHb biblioteke, sv. I, str. 67-68, rukop. br. 115. Ovaj primjerak je u zajedničkom povezu s još nekoliko drugih manjih rukopisnih djela.

8.

— EL-VESILETUL-AHMEDIJJE ALAT-TARIKATIL MUHAMMEDIJJE, komentar na poznato djelo Tarikatul-muhammedijje. Osnovno djelo napisao Bergivi (um. 1573. god.), a ovaj komentar, čiji puni naslov glasi: EL-VESILETUL-AHMEDIJJE VEZ-ZERIATUSSERMEDIJJE FI ŠERHI TARIKATIL-MUHAMMEDIJJE, potječe od Mevla Redžeba, bin Ahmeda, kojeg je dovršio 1087. (1676) godine.

Prepis ovog komentara dovršen je od strane Ahmeda Fojničanina, za vrijeme njegova naukovanja u gradu Sarajevu, u medresi Husreviji, godine 1156. (1743). Rukopis u kožnom povezu, veličine 12 x 20 cm, ima 473 lista, pisan lijepim neshom. Djelo se danas nalazi u GHb biblioteci i zaveden je pod br. R-4694.

9.

— Zbirka vjerodostojnih hadisa pod naslovom MEŠĀRIKUL-ENVĀR, od Redijjudin Hasan ibn Muhameda Saganije (umr. 650/1252).

Djelo prepisao Husejin, sin Ibrahimov, a dovršio ga mjeseca redžeba 1162. (1748). Vid. Katalog rukopisa GHb biblioteke, sv. I, str. 314, rukop. br. 512. (R-1972).

10.

— Komentar Nevevijine zbirke hadisa pod naslovom EL-MUBĪNUL-MUĪN LI FEHMIL-ERBEĪN.

Primjerak je prepisao Ahmed-efendija el-Akhisāri (Pruščak) 1163. (1749) godine. Vid. Katalog GHb biblioteke sv. I, str. 337-338, ruk. br. 550.

11.

— ET-TARIKATUL-MUHAMMEDIJJE, djelo o propovijedi, a napisao ga je Bergivi (um. 1573).

Prepis, formata 21 x 15 cm, danas se čuva u GHb biblioteci pod br. R-4698. Na L-169-a nalazi se slijedeća bilješka prepisivača, čiji tekst na arapskom jeziku glasi:

الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
 ووفقني إتمام تسويد هذا الكتاب وقد
 وقع الفراغ من النسخة الشريفة الموسومة
 بطريقة المحمدية المخرجة من البسطة
 المحدثه بعون الله تبارك وتعالى
 وتوفيقه بقلم المفتقر صالح بن عثمان
 أفندي عن قلعة تره بين حامد الله تعالى
 ومصليا على محمد عليه الصلوة والسلام
 وقد وقع التحرير والاطماف في سنة إحدى
 وثمانين ومائة و الف في يوم الخامس من
 شهر رمضان في مدينة سراي في المدرسة
 خسروية غفر الله له ولو أديه ولمن قرأه و
 نظر إليه ولجميع المؤمنين برحمته
 يا أرحم الراحمين

što u prevodu znači:

“Hvala Alahu koji nas je uputio na pravi put i omogućio mi dovršenje prepisivanja ovog djela. Prepisivanje ovog časnog primjerka djela Tarikatul-Muhamedijje, koje djelo čuva od iskrivljenja i novotarija (u vjeri), potječe božjom pomoći iz pera Saliha, sina Osman-efendije, iz tvrđave Trebinje. Neka je hvala Alahu i blagoslov na vjerovjesnika Muhameda. Djelo je dovršeno 5. ramadana 1181. (25. I 1768) godine, u gradu Sarajevu, u medresi Husreviji. Neka Alah oprostí grijeh prepisivaču, njegovim roditeljima i onima koji budu čitali-ovo djelo kao i svim vjernicima. Molimo Tvoju milost o najmilostiviji”.

12.

– MULTEKAL-EBHUR od Ibrahim-ibn Muhamed-Halebi (um. 956/1549).

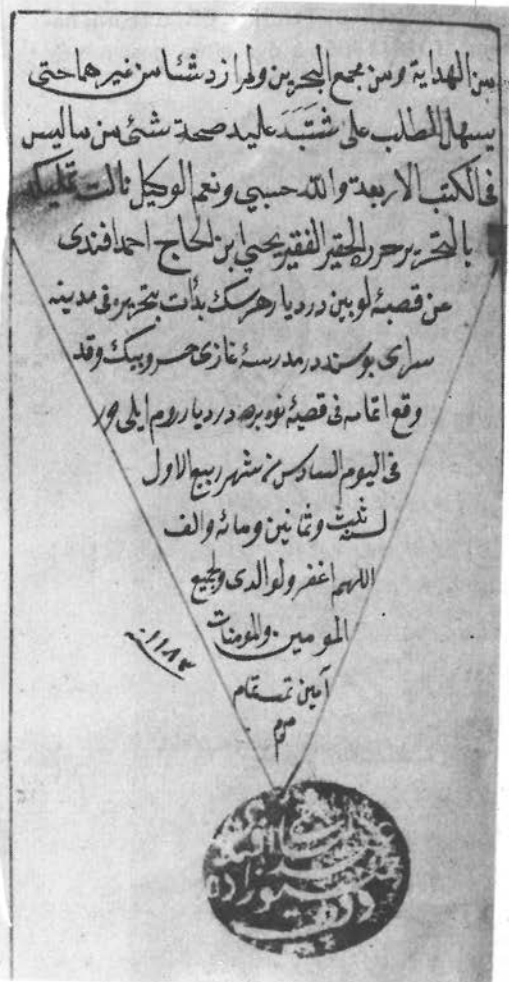
Rukopis ima 201 list, veličine 21,5 x 13,5 cm. Pismo: lijep nesh. Na početku unvan u bojama. Stranice obrubljene crvenim linijama.

Iz bilješke na kraju rukopisa vidi se da je djelo prepisao Jahja, sin Hadži Ahmed-efendije, iz Ljubinja. Prepisivanje započeo u Sarajevu u Husrev-begovoj medresi, a prepis dovršio u kasabi Novo Brdo u Rumeliji (na Kosovu), 6. rebiul-evela 1183. (10. jula 1769) god. GHb biblioteka, inv. br. 732.

13.

– Djelo TELHÎSUL-MIFTÂH, s područja arapske stilistike, od Dželâludî- na Kazvînije (umr. 739/1338).

Prepisivanje ovog primjerka dovršeno je 4. džumadel-evela 1186. (3. VIII 1772) godine od strane Osmana, sina Nezirova. GHb biblioteka, inv. br. 511.

Prva i posljednja stranica manuskripta MULTEKAL-EBHUR, od kojih je prva ukrašena unvanom, a na posljednjoj je bilješka prepisivača Jahja, sina hadži Ahmed-efendije iz Ljubinja, iz 1769. godine kada je prepisivanje djela dovršio u kasabi Novo Brdo, dok je prepisivanje njegovo počeo u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu.

— MULTEKAL-EBHUR.

Rukopis sadrži 146 lista, a prepisao ga je Ibrahim, sin Ibrahima Skopjevi (iz Uskoplja) u medresi Hanikah u Sarajevu godine 1194. (1780). Vid. GHb biblioteka inv. br. 1094.

- Glosa na Ibn Hadžer el-Askalanijino djelo NUHBETUL-FIKER, o teoriji hadisa, koje je napisao Muhamed.Herevî (umr. 1014/1605) a ova glosa nosi naslov HÂŠIJE ALÂ TEVDÎHI NUHBETUL-FIKER.

وَاذْ تَقِيَّةٌ كَتَبْتُ مَحْضُورَةً اِرْغَبٌ تَقِيَّةٌ بِالاسْتِغَابِ وَانْتَهَى سَجَا اَعْلَمُ بِالصُّلُوبِ وَمِنْ اَلْمَهْمِ
 مَعْرِفَةِ سَبَابِ كَثْرَةِ اِرْبَاعَتِهِ وَرَوَدِهِ قَالِ السَّيِّدُ فِيهِ السَّبَبُ لِذَلِكَ لِجَدِّهِ تَلَفُظِ الْفِعْلِ اِنَّ
 تَلَفُظَ عَلَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ اُولَئِكَ اَحْوِثَ كَمَا فِي سَبَبِ نَزْوِ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ اَنْتَهَى وَفِي فَوَائِدٍ كَثِيرَةٍ وَانْ كَانَ
 الْعَبْرَةُ بِعَمَمِ اللَّفْظِ لِاخْتِصَاصِ السَّبَبِ وَقَدْ صَنَّفَ فِيهِ بَعْضُ سَمُوْعٍ الْعَلْفِيَّةَ اِنَّ يَطْلُقُ بَعْضُ
 الْيَاوَدِ وَالْاَمَامِ ابْنِ الْقُرَاطِيِّ بِفَتْحِ الْعَاوِدِ وَتَشْدِيدِ الرَّاءِ بِاِيَّامِ الْفَرَاغِ وَاصْفَاءِ الْخَبْرِ مَنْسُوبِ
 اِلَيْهِ فَهَذَا اَلْمَاهِمُ اَلْحَقُّ بِمَنْ جَبَلٌ وَهُوَ اَبُو حُضَيْنٍ الْعَمْرِيُّ بِضَمِّ الْمَهْمَلِ وَالْمَوْجُودَةُ بِسُكُونِ الْكَاثِبِ
 فَيَا بِيْنَهُمَا وَهَذَا ذِكْرُ الشَّيْخِ تَقِيَّةُ الدِّينِ ابْنِ دَمِيْقِ الْعَيْدِي اَنَّ بَعْضَ اَهْلِ عَصْرِهُ شَرَحَ بَعْضَ
 اِسْمِ رَوْدِ اَحْوِثٍ وَكَانَ مَا رَأَى ابْنُ دَمِيْقِ الْعَيْدِي اَوْ بَعْضُ اَهْلِ عَصْرِهُ يَصْنِفُ الْعِلْمَ
 الْمَذْكُورَ وَيَكُونُ اَنْدَرًا وَاَرَادَ زِيَادَةَ عَمَلِهِ وَصَفَوْا اِرْبَاعَ الْعُلَمَاءِ فِي غَايَةِ الْاَنْوَاعِ
 اِرْبَاعًا هُوَ زَائِرَةٌ عَلَى الثَّمَانِيْنَ عَلَى الْمِائَةِ كَمَا ذَكَرَهُ السَّخَاوِيُّ عَلَيْهِ اَسْمَاءُ اَلِيَّةِ
 اِلَى اَلْيَقِيْنِيْمِ غَالِبًا وَهِيَ اِرْبَعَةُ الْاَنْوَاعِ الْمَذْكُورَةِ فِي هَذِهِ اَلْحَاكِمِ تَقَالُفُ حُضَيْنِ الْوُصِيْفِ
 لظَاهِرَةِ التَّعْرِيفِ بِالْاَضَاقَةِ مُتَّفِقَةً عَنِ التَّمَثُّلِ اِرْعَانِ اَلْمِثَالِ الْاَمْثَلَةِ لظُهُورِهَا
 وَعَدَمِ تَرَفُّقِهَا عَلَى مَعْرِفَةِ فَوْضِيَّاتِهَا وَفِي نَسْفَةِ زِيَادَةِ عَلَى اَلْحَقِّ وَحَصْرُهَا مُتَّفَقٌ
 اِرْعَادًا اَلْمِثَلَةَ اَوِ الْاَنْوَاعِ فَلْيَمِمْ جَمْعُ يَفْعُ اَجْمِمْ لَهَا اَلْاَنْوَاعِ اَوِ اَلْمِثَلَةَ هِ
 مَبْسُوطَاتِهَا اِرْكَبَتِ الْمَبْسُوطَةَ لِجَمْعِ الْوُجُوهِ عَلَى جَمْعِهَا بِهَا اِرْ وَيُظَاهِرُ اَلْاَطْلَاعِ
 عَلَى دَقَائِقِهَا وَهَذَا ذِكْرُ نَابِذَةٍ سَبِيْرَةٍ مُشْتَمِلَةٍ عَلَى فَوَائِدٍ كَثِيرَةٍ فَانْ مَا لَمْ يَدْرِكْ اَلْاَبْرَازَ
 بِمَعْنَى حُبِّ التَّنَاسُخِ غَلَطَ وَخِيزَ اَلْاُمُورَ اَلْوَسْطَ وَانْتَهَى بِجَاهَةِ الْمَوْجِزِ اِلَى اَلْحَقِيْقِ
 وَالْهَادِي اِلَى سَوَادِ الطَّرِيقِ اَلْمَالِ اِلَى اِيَّامِ اَلْبَسْرِ عِنْدَهُ بِالْاَلْوَجِيْهِ حَقِيْقٌ عَلَيْهِ نَوَلَتْ
 اِرْحَمَ فَيَا عِيَادَتِي وَابْنِ اَلْبَيْتِ اِرْ جَمْعٌ فِي تَقْصِيْرٍ وَمَعْصِيْتِي وَجَبَانَتِي اِرْحَمَا
 مِنْ الشُّرُورِ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ اِلَى الْمَذْكُورِ اِلَيْهِ اَلْاُمُورُ اَلْاَحْوِثَةُ رَبُّ الْعَالَمِيْنَ اَلَّذِي
 يَحْتَجُّ مِنْ عِبَادِهِ الشُّكُورَ لِاَلْحَوْلِ اِلَى مِنْ مَعْصِيْتِهِ وَالْقُوَّةَ اِي
 عَلَى طَاعَةِ الْاَبَانَةِ اِرْمَعُونَةَ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ
 وَصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَارْتَضَى
 اَلْبَيْتُ الْكَرِيْمُ وَعَلَى اَلْمَوْجِبِ
 وَوَالِدُهُ وَارْتَضَى
 وَوَالِدُهُ

وَانْ اَهْلُ الْعِلْمِ اَلْمُتَّقِيْنَ اَلَّذِي اَلْبَيْتُ الْكَرِيْمُ
 وَوَالِدُهُ اَلْبَيْتُ الْكَرِيْمُ وَوَالِدُهُ

اَلْبَيْتُ الْكَرِيْمُ وَوَالِدُهُ

اَلْبَيْتُ الْكَرِيْمُ وَوَالِدُهُ

Posljednja stranica rukopisa HÂŠIJE ALÂ TEVDÎHI NUHBETUL-FIKR, što ga je 1782. godine prepisao muderis i šejh Husrev-begova hanikaha Hadži Muhamed Veli-hodžić.

Ovaj primjerak je prepisao muderis Hadži Muhamed, sin Velijudina, i pisanje dovršio 10. safera 1196. (25. II 1782) godine. Ovdje se radi o muderisu i šejhu Husrev-begova hanikaha, o kojem nam više podataka pruža Bašeskija u svom Ljetopisu. On, između ostalog, kaže da je Hadži Mehmed Razi Velihodžić imao sasvim lijep i dopadljiv rukopis i da je svojom rukom prepisao Vankulin rječnik.¹⁾ Vid. Katalog rukopisa GHb biblioteke sv. I, str. 243, i Bašeskija, Ljetopis, str. 246.

16.

– Djelo pod naslovom FETHUL-ESRÂR, s područja logikè, koje je napisao muftija i muderis Đumišića medrese u Sarajevu hadži Muhamed ef. Čajničanin (umr. 1206/1791).

Rukopis je prepisan rukom Visočaka Ibrahima, sina Mehmedova, učenika Husrev-begove medrese i prepis dovršen 1197. (1782) godine. I ljetopisac Bašeskija, spominjući sarajevskog muftiju i muderisa Čajničanina, kaže za njega da je bio dobar poznavalac logike i lijepe književnosti. Vid. Ljetopis, str. 247.

Ovaj rukopis nađen je u ostavini umrlog Safveta Zečevića u Visokom.

17.

– EŠ-ŠIFÂ BI TARÎFI HUKÛKIL MUSTAFÂ (Zbirka hadisa o životu Božjeg vjerovjesnika Muhameda i dužnostima muslimana da ga poštuju), koje djelo je napisao Ebu Ijâd es-Sebti (umr. 544/1149).

Ovaj primjerak je prepisao Mustafa, sin Mustafe Skopljaka, godine 1211. (1796). Vid. Katalog GHb biblioteke sv. I, str. 299, rukop. br. 488 (R-1231).

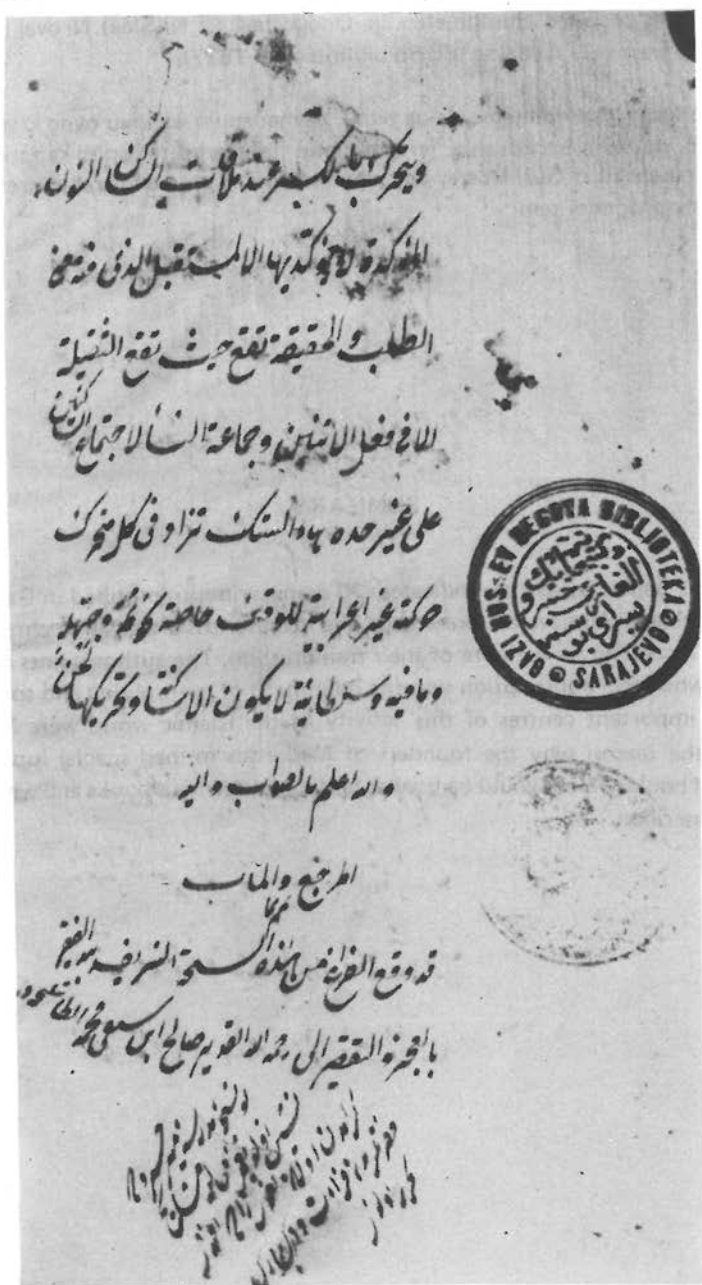
18.

– MURŠIDUL-MUTEHHIL (Uputa za oženjenog o valjanom životu i postupku u braku). Djelo je napisao, na arapskom jeziku, Šejh Muhamed Kutbuddin, iz Iznika (um. 821/1418).

Naš manuskript ovog djela prepisan je u Gazi Husrev-begovoj medresi 1823. godine od strane Alije, sina Sulejmana, rodnom iz sela Vučić.

1) U Gazi Husrev-begovoj biblioteci nalazi se jedan primjerak Vankulijina rječnika u rukopisu i to je jedini primjerak manuskripta ovog djela koji se čuva u ovoj biblioteci, a kojem, na žalost, nedostaje nekoliko zadnjih stranica, gdje je, možda, bilo zabilježeno ime prepisivača i datum prepisa. Međutim, obzirom na spomenutu Bašeskijinu zabilješku smatramo da je upravo ovaj primjerak Vankulijina rječnika prepisao Velihodžić, jer je spomenuti primjerak zaista prepisan lijepim i dopadljivim rukopisom. Osim toga, prepisivanje ovog ogromnog rječnika iziskivalo je mnogo vremena i truda, pa njegovo prepisivanje i Bašeskija spominje kao kuriozitet. Iz popisa ostavine Velihodžića vidimo da je on iza sebe ostavio biblioteku sa fondom od 188 knjiga, među kojima se spominje i Vankulijin rječnik. U tome popisu je na prvom mjestu upisan upravo rječnik Vankuli (lugat Vankuli) i tom prilikom procijenjen na visoku svotu od 16.806 akči. Vid. sidžil 25, str. 100-102 u GHb biblioteci.

Ovaj manuskript je prepisao Salih, sin Sejfije, iz Taslidže (Pljevlja) u Mir Husrev-begovoj medresi u Sarajevu kao učenik muderisa Lugavije (Lugavî-zāde). Kod ovog rukopisa nema datuma prepisa. Djelo se nalazi u GHb biblioteci.

Manuskript djela EI-UNMUZEDŽ FIN-NAHV, čiji prepisivač je Salih, sin Sejfije, a prepisao ga je u Mir Husrev-begovoj medresi u Sarajevu kao učenik muderisa Lugavije.

– MULTEKAL-EBHUR.

Rukopis prepisao Husejin-efendija Onogoštevija (iz Nikšića). Ni ovaj rukopis nema datuma prepisa, a nalazi se u GHb biblioteci (R-1677).

I na kraju napominjemo da na temu, naznačenu u naslovu ovog kraćeg priloga, nisu vršena posebna istraživanja, jer smatramo da ima još rukopisa sa zabilješkama o njihovom nastanku u Gazi Husrev-begovoj medresi, pa zato ovo treba i tretirati samo kao prilog naznačenoj temi.

SUMMARY

In this paper, as its title indicates, 20 manuscripts transcribed in Gazi Husrev-bey's Medressa in Sarajevo are presented. The manuscripts are given in chronological order i. e. according to the date of their transcription. The author points out that in the times when the transcription was the only mean of multiplying and spreading of books the important centres of this activity in the Islamic world were Medressas. That was the reason why the founders of Medressas formed special funds for the purchase of books which would be used as textbooks and handbooks and which would be also transcribed.